

P. E. MÜLLER.

25. Oktbr. 1840—5. Oktbr. 1926.

Phv. Overførster, Kammerherre PETER ERASMUS MÜLLER fødtes i København 25. Oktober 1840. Hans Fader var Numismatikeren LUDVIG MÜLLER, hans Bedstefader den bl. a. som Historiker og Sprogmand bekendte Biskop PETER ERASMUS MÜLLER og hans Broder er Arkæologen SOPHUS MÜLLER. P. E. MÜLLER tilhører altsaa en Slægt, af hvilken flere Medlemmer har vundet et Navn som Videnskabsdyrkere. Hans Løbebane har været noget ujævn, idet hans flersidede Interesse for Naturhistorie førte ham saa i en, saa i en anden Retning. Han tog Præliminæreksamen i 1856, men af Hensyn til sit noget svagelige Helbred gik han derpaa i Landvæsenenslære og kom senere paa Landbohøjskolen. Efter at være bleven Landbrugskandidat 1861 var han en kort Tid Assistent ved Højskolen, men tog derefter Studentereksamen 1863 og 1867 Forsteksamen og Filosofikum; samtidig havde han drevet zoologiske Studier og fik 1866 Universitetets Guldmedalje for en Afhandling, „Danmarks Cladocerer“, som blev trykt i „Naturhist. Tidsskrift“; denne fulgtes senere af to Arbejder om den samme Krebsdyrgruppe, hvoraf den ene, der handlede om Cladocernerne i de schweiziske Søer, blev trykt 1870 i et fransk Tidsskrift. MÜLLER var nemlig 1868 draget paa en Udenlandsrejse til Schweiz og Italien, og paa den var det særlig zoologiske Studier, der optog ham; bl. a. studerede han Dyrelivet i Napolis Golf. Paa Rejsen fik han Underretning om, at der var tilstaaet ham et Stipendium, der var bestemt for Uddannelsen af en Forstmand, som derefter tænkte knyttet til Skovbrugsundervisningen paa Landbohøjskolen. Han tog derfor til Forstakademiet i Hohenheim og i 1869 til Forstakademiet i Nancy, hvorfra han senere rejste tilbage til andre tyske Akademier, indtil den fransk-tyske Krig tvang ham til at vende hjem. 1871 disputerede han for Doktorgraden med en Afhandling om Siphonophorerne (Blæregoplerne), og endnu i 1873 udgav han et rent zoologisk Arbejde om en Gruppe Krebsdyr, Phyllo-poderne. Fra 1. Jan. dette Aar blev han ansat som Lærer i Skovbrug ved Landbohøjskolen, og dermed begyndte for Alvor hans Studier over og Arbejde med de Emner, der blev hans Livs Hovedarbejdsfelt: Studierne over Jordbunden som Voksested for Planterne, dens fysiske og kemiske Forhold og Dyrelivets Virksomhed i den. Sine berømte Arbejder: Studier over Skovjord („Om Bøgemuld og Bøgemor paa Sand og Ler“, 1878, og „Om Muld og Mor i Egeskove og paa Heder“, 1884) publicerede han i det af ham startede „Tidsskrift for Skovvæsen“, der fra 1875—91 udkom i 12 Bind.

Pladsen tillader os ikke her at komme nærmere ind paa disse og efterfølgende Undersøgelser, ej heller paa en Omtale af det store Arbejde, der kom Hedeopdyrkningen til Gode, og som han udførte dels alene, dels sammen med Hedesagens Mænd, eller satte andre ud paa.

1882 forlod MÜLLER Virksomheden ved Landbohøjskolen og ansattes som Overførster for II. Inspektion (en Del af Øernes Statsskove) og 1883 tillige som Overinspektør over Sorø Akademis Skove. 1911 opgav han den første og 1920 den anden af disse Stillinger. Den overmaade flittige Mand vedblev dog til det sidste at arbejde med de videnskabelige Problemer, der havde fanget hans Interesse i hans yngre Dage og som allerede kan spores i en af Theserne i hans Doktordisputats: *Undersøgelser over Hedejorden*; og i sin Alderdom udsendte han det Arbejde, som har mest Betydning for Geologien: „Bidrag til de jydskes Hedesletters Naturhistorie; Karup Hedeslette og beslægtede Dannelser“ (Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Biolog. Medd. IV, 2. 1924). I dette Arbejde paaviser han Forskellen i S sammensætning og Dannelsesmaade mellem Humusalen paa Hedesletterne og Jernalen paa Bakkeøerne, samt at den førnævnte Al er dannet i sen-glacial Tid under Naturtilstande, der maa betegnes som Tundra med frossen Jordbund, medens Bakkeøernes og det østdanske Morænelandskabs Jernal er dannet ved den almindelige Podsolideringsproces, som har fundet Sted under hele Postglaciale tiden.

Naturvidenskaben er saaledes P. E. MÜLLER stor Tak skyldig for hans Livsarbejde, men ikke blot danske Videnskabsmænd, men alle Danske med Sans for Naturen er ham yderligere Tak skyldig for et andet Arbejde: det, han har udført for Fredning af oprindelig dansk Natur. Da Naturhistorisk-, Botanisk- og Geologisk Forening i 1905 nedsatte „Udvalget for Naturfredning“, ydede P. E. MÜLLER beredvilligt den kraftige Støtte, han i Følge sin ansete Stilling og sine mange Forbindelser kunde yde Sagen. Fra 1905 var han Medlem af Udvalget som den ene af Naturhistorisk Forenings Repræsentanter, og fra 1912 til 1917 var han Udvalgets Formand, for derefter at træde tilbage igen i de andre Repræsentanters Række, indtil han paa Grund af Alder trak sig helt tilbage i 1925.

P. E. MÜLLER var Medlem af Dansk geologisk Forening fra 1896 til sin Død 5. Oktober 1926; han var lige til det sidste jævnlig tilstede ved Møderne og deltog tidligere af og til i Sammenkomsterne efter disse.
